כרטיס הכללים – שם המספר

זכר · נקבה · יצרה: רוית ראש בן ישי

מספר	זכר	נקבה	סמיכות זכר	סודר
1	כיסא אחד	מנורה אחת	—	ראשון / ראשונה
2	שניים · שני כיסאות	שתיים · שתי מנורות	שני הכיסאות · שתי המנורות	שני / שנייה
3	שלושה	שלוש	שלושת	שלישי / שלישית
4	ארבעה	ארבע	ארבעת	רביעי / רביעית
5	חמישה	חמש	חמשת	חמישי / חמישית
6	שישה	שש	ששת	שישי / שישית
7	שבעה	שבע	שבעת	שביעי / שביעית
8	שמונה	שמונה	שמונת	שמיני / שמינית
9	תשעה	תשע	תשעת	תשיעי / תשיעית
10	עשרה	עשר	עשרת	עשירי / עשירית
11	אחד עשר	אחת עשרה	—	האחד עשר / האחת עשרה
12	שנים עשר	שתים עשרה	—	השנים עשר / השתים עשרה
15	חמישה עשר	חמש עשרה	—	החמישה עשר / החמש עשרה
20	עשרים	עשרים	—	העשרים
21	עשרים ואחד	עשרים ואחת	—	העשרים ואחד / העשרים ואחת
100 · 200 · 300	מאה · מאתיים · שלוש מאות	(זהה)	—	—
1000 · 2000 · 3000	אלף · אלפיים · שלושת אלפים	(זהה)	—	—

12 הכללים בקצרה

- ⏳ הספירה לאחור: כשסופרים "סתם" – בלי שם עצם – משתמשים בצורת הנקבה: אחת, שתיים, שלוש, ארבע... עשר. כך גם בתרגילי חשבון, במספרי טלפון ובמספר של קו האוטובוס: "קו חמש", "שלוש ועוד ארבע".
- ⚖️ זכר או נקבה?: את המין קובעים לפי צורת היחיד – לא לפי הרבים! שולחן ← שולחנות, חלון ← חלונות, מקום ← מקומות – כולם זכר. דלת – נקבה, גם בלי ה' בסוף. טיפ: בודקים עם "אחד/אחת": שולחן אחד, דלת אחת.
- 🪑 כיסאות ומנורות: במספרים 3–10: עם שם עצם בזכר – המספר מסתיים ב־ה: שלושה כיסאות, חמישה שולחנות. עם שם עצם בנקבה – בלי ה: שלוש מנורות, חמש עוגות. זה נראה "הפוך", אז זוכרים: זכר + ה'! (8 – "שמונה" – זהה בשניהם.)
- 👀 מבט חטוף: קודם קובעים את המין של שם העצם (כיסא – זכר, גיטרה – נקבה), ואז בוחרים: זכר ← מספר עם ה' (שישה כיסאות); נקבה ← מספר בלי ה' (שש גיטרות).
- 🎟️ אחד, שני ושתי: 1 בא אחרי שם העצם: כרטיס אחד, שורה אחת (ולא "אחד כרטיס"). 2 לפני שם עצם בא בצורה קצרה: שני כרטיסים, שתי שורות. בלי שם עצם אחריו: שניים, שתיים ("כמה כרטיסים? שניים").
- 🔟 בין 11 ל־19: 11–19 בזכר: יחידה עם ה' + "עשר": שלושה עשר תלמידים, חמישה עשר שירים. בנקבה: יחידה בלי ה' + "עשרה": שלוש עשרה תלמידות, חמש עשרה דקות. שימו לב לכתיב: "שנים עשר" ו"שתים עשרה" – ביו"ד אחת! (אפשר לכתוב גם במקף: שלושה־עשר.)
- 💰 הקופה של עידו: "מאה" – נקבה, ולכן: שלוש מאות, חמש מאות (200 = מאתיים). "אלף" – זכר, ובא אחרי מספר בצורת סמיכות: שלושת אלפים, חמשת אלפים, עשרת אלפים (2000 = אלפיים). העשרות (עשרים, שלושים...) – זהות בזכר ובנקבה. ו' החיבור באה לפני החלק האחרון: מאה וחמישים.
- 🏆 שלושת הזוכים: לפני שם עצם מיודע (עם ה' הידיעה) המספר בא בסמיכות: שלושת הזוכים, חמשת השירים, עשרת הכרטיסים, שני המנחים. בנקבה הצורה כמעט לא משתנה: שלוש השופטות, ארבע הלהקות, שתי הקבוצות. בלי ה' הידיעה: שלושה זוכים – אבל: שלושת הזוכים.
- 🥇 סדר ההופעות: מספר יסודי עונה על "כמה?" (שלושה שירים). מספר סודר עונה על "איזה בתור?" (השיר השלישי). ל־1–10 יש צורות מיוחדות: ראשון/ראשונה, שני/שנייה, שלישי/שלישית ... עשירי/עשירית. מ־11 ומעלה משתמשים במספר היסודי עם ה' הידיעה: המופע האחד עשר, השורה השתים עשרה. הסודר מתאים במין לשם העצם.
- 📅 תאריך, שעה ומחיר: תאריך: הימים בחודש – בזכר (כי הכוונה ל"יום"): באחד בינואר, בחמישה בדצמבר, חמישה עשר בשבט. שעה – בנקבה ("שעה" נקבה): בשבע, בשתיים, באחת וחצי. שנה – בנקבה: שנת אלפיים עשרים ושש. מחיר – לפי המטבע: שקל זכר (שני שקלים, חמישה שקלים), אגורה נקבה (חמישים אגורות). ציון, מספר טלפון, מספר חדר – מספר "סתם", בנקבה: תשעים וחמש.
- 🔍 צדים טעויות במודעה: הטעויות הנפוצות: "שתיים שקלים" ← שני שקלים; "שלוש כרטיסים" ← שלושה כרטיסים; "אחד מנחה" ← מנחה אחד; "חמש עשר להקות" ← חמש עשרה להקות; "שלושה מאות" ← שלוש מאות.

- 🧮 המספר הגדול: בונים מהגדול לקטן: אלפים ← מאות ← עשרות ← יחידות, ו׳ו׳ החיבור לפני החלק האחרון: שלוש מאות ארבעים וחמישה. היחידות מתאימות במין לשם העצם: עשרים ואחת תלמידות, עשרים ואחד תלמידים. "אפס" – אותו דבר בזכר ובנקבה, ובא לפני שם העצם ברבים: אפס נקודות, אפס בלונים.